

**Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»**

Юридичний факультет

Кафедра кримінального права, криминології, цивільного та господарського права

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан юридичного факультету

С.В. Матвеев

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ПОДАТКОВЕ ПРАВО**

(назва навчальної дисципліни)

підготовки перший (бакалаврський) рівень
(назва рівня вищої освіти)

галузі знань 08 «Право»
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 08 «Право»
(код і найменування спеціальності)

освітньо-професійної програми «Право»
(найменування освітньої програми)

тип дисципліни дисципліна професійної підготовки

2020 рік

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою кримінального права,
кримінології, цивільного та господарського
права № 1
від «28»серпня 2020 року

Завідувач кафедри

_____ І.В.Шаповалова
(підпис) (прізвище, ініціали)

_____ І.В.Шаповалова

Розробники Браславець Олексій Юрійович, ст. викладач

1. Опис навчальної дисципліни

Мова навчання: українська

Статус дисципліни: вибіркова навчальна дисципліна

Передумови вивчення навчальної дисципліни: Вивчення дисципліни повинне базуватись на знаннях, отриманих здобувачами вищої освіти під час опанування ними фундаментальних положень таких навчальних дисциплін як Основи права Європейського Союзу, Цивільне процесуальне право, Кримінальне процесуальне право, Господарське право та ін.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Податкове право» є: сукупність фінансово-правових норм, які регулюють суспільні відносини по встановленню, стягненню у бюджети різних рівнів обов'язкових, індивідуально без еквівалентних платежів - податків, теоретичні та методологічні правові аспекти оподаткування юридичних та фізичних осіб в Україні, зокрема, загальні принципи та закономірності виникнення, становлення і розвитку національної правової системи оподаткування, правовий сенс та процедури справляння прямих та непрямих податків, процедура адміністрування податкових платежів в Україні.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин 5 кредити ECTS.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни “Податкове право” є ознайомлення здобувачів вищої освіти із загальною, особливою та спеціальною частинами податкового права для набуття навичок практичного застосування норм податкового законодавства.

Досягнення поставленої мети зумовлюється необхідністю вирішення наступних **завдань:** засвоєння здобувачами вищої освіти знань про: організаційно-правові основи податкової системи, поняття, предмет, систему та принципи податкового права, сутність та зміст податкових правовідносин, сутність та види податкових платежів, правове регулювання місцевого оподаткування, повноваження податкових органів, основні елементи податкового механізму, систему та повноваження органів державної податкової служби; формування у майбутніх спеціалістів умінь: швидко знаходити та правильно застосовувати потрібну норму чинного податкового законодавства, приймати практичні рішення відповідно до чинного податкового законодавства, надавати необхідну правову допомогу фізичним та юридичним особам з питань застосування чинного податкового законодавства.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Дисципліна «Податкове право» забезпечує набуття здобувачами вищої освіти **компетентностей:**

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК2.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК3.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК7.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК7.	Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.
СК8.	Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
СК9.	Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів.
СК10.	Знання і розуміння соціальної природи трудових відносин та їх правового регулювання.
СК13.	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

Програмні результати навчання (ПР)

ПР4.	Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.
ПР9.	Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.
ПР13.	Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.
ПР15.	Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.
ПР19.	Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.
ПР21.	Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.
ПР22.	Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

4. Структура навчальної дисципліни

№ пп	Найменування тем курсу	Кількість годин									
		Денна форма					Заочна форма				
		Всього	Лекції	Семінари	СРС	ІКР	Всього	Лекції	Семінари	СРС	ІКР
Змістовний модуль 1.											
1	Тема 1. Податкове право та податкові правовідносини. Правове регулювання податкової системи України. Податкова політика.	28	8	2	18	0	28	4	2	2	0
2	Тема 2. Оподаткування юридичних осіб в Україні: особливості оподаткування прибутку підприємств, особливості	28	8	2	18	0	28	4	2	12	0

	правового режиму непрямих податків.										
3	Тема 3. Правове регулювання оподаткування фізичних осіб. Спрощена система оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності .	20	12	4	4	0	20	0	0	20	0
4	Тема 4. Митні платежі.	22	8	4	10	0	22	0	0	22	0
5	Тема 5. Податкові органи України. Організація податкового контролю.	24	8	4	12	0	24	2	0	22	0
6	Тема 6. Відповідальність за порушення податкового законодавства. Способи забезпечення виконання платниками податкового зобов'язання.	28	8	4	16	0	28	4	0	26	0
Разом модуль		150	52	20	78	0	150	14	4	132	0
Усього годин		150	52	20	78	0	150	14	4	132	0
Форма підсумкового контролю: диференційований залік											

5. Зміст програми навчальної дисципліни

Тема 1. Податкове право та податкові правовідносини. Правове регулювання податкової системи України. Податкова політика.

Поняття оподаткування, його значення. Сутність оподаткування. Принципи оподаткування. Поняття податку в широкому та вузькому розумінні. Специфічні юридичні ознаки податку. Поняття "податок", "збір", "мити". Відмінність податку від інших загальнообов'язкових внесків до бюджетів та державних цільових фондів. Поняття функцій податку. Основні та додаткові функції податку. Класифікація податків за формою оподаткування, за критерієм платника податків, за характером використання, за строком стягнення, за економічним змістом, за спрямованістю, за порядком введення та територією справляння, за джерелами сплати податку. Історичний розвиток системи податків, її законодавче закріплення. Передумови виникнення податкових механізмів. Періоди розвитку оподаткування та їх характеристика. Історичний розвиток системи податків в Україні.

Значення елементів податку їх види. Основні та додаткові елементи податку. Поняття суб'єкта оподаткування, платника податків, їх види. Поняття представництва у податковому праві та його види. Поняття предмета, об'єкта оподаткування, джерела сплати податку. Види об'єктів оподаткування. Податкова база. Поняття масштабу податку, одиниці оподаткування, податкової бази. Методи обчислення та способи визначення податкової бази. Поняття ставки податку та її види. Класифікація ставок податку за ступенем податкового тиску на платника, за методом встановлення, за змістом, за формою стимулювання платника. Поняття методу оподаткування та його види. Поняття податкових пільг та їх значення. Види податкових пільг: вилучення, знижки, податковий кредит. Форми податкових пільг. Поняття обчислення податку. Способи обчислення податку. Поняття сплати податку та порядку сплати податку. Способи сплати податків. Поняття податкового періоду та його види. Поняття строку сплати податку. Порядок надання органами державної податкової служби України відстрочок і розстрочок сплати податків.

Предмет та метод правового регулювання. Співвідношення податкового права з іншими галузями права. Принципи податкового права. Поняття системи податкового права та системи податкового законодавства. Поняття податкового закону та його види. Поняття джерел податкового права. Класифікація джерел податкового права за владно-територіальним принципом, за характером правових норм, за особливостями правового регулювання. Поняття Податкового кодексу його структура. Поняття подвійного оподаткування та його види. Методи усунення подвійного оподаткування. Характеристика методів усунення подвійного оподаткування в Україні. Поняття та види податкових міжнародно-правових договорів. Поняття міжнародного податкового права та

його цілі. Поняття міжнародних договорів з питань оподаткування та їх види. Поняття податкових правовідносин, їх особливості. Характеристика змісту податкових правовідносин, їх об'єкт, суб'єкт, права та обов'язки учасників, підстави виникнення, зміни та припинення. Класифікація податкових правовідносин залежно від функцій права, за характером податково-правових норм, залежно від особливостей об'єкта податкових правовідносин, за етапами застосування податків, залежно від їх учасників. Поняття норм податкового права, їх специфічні особливості. Види податкових норм. Структура норм податкового права. Поняття дії податкових норм у просторі, у часі та за колом осіб. Поняття податкової системи, її особливості. Елементи податкової системи. Принципи побудови податкової системи. Характеристика податкової системи України. Принципи побудови податкової системи України, Принципи побудови системи оподаткування. Співвідношення понять "податкова система" та "система оподаткування". Поняття встановлення, введення, скасування податків. Випадки скасування податків. Поняття податкової політики та її аспекти. Характеристика податкової політики України на сучасному етапі.

Тема 2. Оподаткування юридичних осіб в Україні: особливості оподаткування прибутку підприємств, особливості правового режиму непрямих податків.

Особливості оподаткування прибутку підприємств: платники податку, об'єкт оподаткування. Порядок визначення доходів та їх склад. Доходи, що не враховуються для визначення об'єкта оподаткування. Порядок визнання доходів. Склад витрат та порядок їх визнання. Витрати, що не враховуються при визначенні оподатковуваного прибутку. Особливості визнання витрат подвійного призначення. Особливості визначення складу витрат платника податку в разі сплати процентів за борговими зобов'язаннями. Особливості визначення складу витрат на виплати фізичним особам згідно з трудовими договорами та договорами цивільно-правового характеру. Особливості віднесення до складу витрат сум внесків на соціальні заходи. Об'єкти амортизації. Класифікація груп основних засобів та інших необоротних активів. Методи нарахування амортизації. Визначення вартості об'єктів амортизації. Облік операцій із землею та її капітальним поліпшенням. Амортизація витрат, пов'язаних з видобутком корисних копалин. Податкова база. Порядок урахування від'ємного значення об'єкта оподаткування в результатах наступних податкових періодів. Ставки податку. Порядок обчислення податку. Оподаткування операцій особливого виду. Звільнення від оподаткування. Особливості оподаткування виробників сільськогосподарської продукції. Особливості оподаткування страховика. Оподаткування неприбуткових установ та організацій. Особливості оподаткування прибутку підприємств, отриманого у зв'язку із впровадженням енергоефективних технологій. Безнадійна та сумнівна заборгованість. Особливості оподаткування нерезидентів. Спеціальні правила.

Поняття непрямих податків. Види непрямого оподаткування. Поняття доданої вартості та порядок її утворення. Поняття та сутність податку на додану вартість. Особливості оподаткування ПДВ за Податковим кодексом України. Платники податку. Вимоги щодо реєстрації осіб як платників податку. Добровільна реєстрація платників податку. Порядок реєстрації платників податку. Анулювання реєстрації платника податку. Визначення об'єкта оподаткування. Місце постачання товарів та послуг. Дата виникнення податкових зобов'язань. Порядок визначення бази оподаткування в разі постачання товарів/послуг. Особливості визначення бази оподаткування в разі постачання товарів/послуг в окремих випадках. Порядок визначення бази оподаткування для товарів, які ввозяться на митну територію України, послуг, які поставляються нерезидентами на митній території України. Особливості визначення бази оподаткування для готової продукції, виготовленої з використанням давальницької сировини нерезидента, у разі її постачання на митній території України. Особливості визначення бази оподаткування в окремих випадках (порядок коригування податкових зобов'язань та податкового кредиту). Розміри ставок податку. Операції, що підлягають оподаткуванню за основною ставкою. Операції, що підлягають оподаткуванню за нульовою ставкою. Операції, що не є об'єктом

оподаткування. Операції, звільнені від оподаткування. Податковий кредит. Пропорційне віднесення сум податку до податкового кредиту. Порядок визначення суми податку, що підлягає сплаті (перерахуванню) до Державного бюджету України або відшкодуванню з Державного бюджету України (бюджетному відшкодуванню), та строки проведення розрахунків. Податкова накладна. Звітні (податкові) періоди. Порядок надання податкової декларації та строки розрахунків з бюджетом. Порядок оподаткування ввезення на митну територію України давальницької сировини іноземним замовником та вивезення виробленої з неї готової продукції. Порядок оподаткування вивезення з митної території України давальницької сировини українського замовника та ввезення виготовленої з неї готової продукції. Особливості оподаткування операцій при переміщенні товарів через митний кордон України. Порядок оподаткування туристичних послуг. Оподаткування послуг, що постачаються нерезидентами, місце постачання яких розташоване на митній території України. Спеціальний режим оподаткування діяльності у сфері сільського та лісового господарства, а також рибальства. Спеціальний режим оподаткування діяльності щодо виробів мистецтва, предметів колекціонування або антикваріату. Особливості оподаткування операцій, пов'язаних із виконанням робіт з підготовки до зняття і зняття енергоблоків Чорнобильської АЕС з експлуатації та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему.

Особливості правового режиму акцизного податку. Платники податку. Об'єкти оподаткування. База оподаткування. Підакцизні товари та ставки податку. Дата виникнення податкових зобов'язань. Порядок обчислення податку з товарів, вироблених на митній території України. Порядок обчислення податку з товарів, які ввозяться на митну територію України. Порядок обчислення податку в разі тимчасового ввезення на митну територію України та переміщення через митну територію України транзитом підакцизних товарів. Особливості обчислення податку за адвалорними ставками. Особливості обчислення податку з тютюнових виробів. Порядок і строки сплати податку. Складення та подання декларації з акцизного податку. Контроль за сплатою податку. Особливості оподаткування алкогольних напоїв. Виготовлення, зберігання, продаж марок акцизного податку та маркування алкогольних напоїв і тютюнових виробів. Ввезення на митну територію України імпортих алкогольних напоїв і тютюнових виробів. Контроль за надходженням податку з алкогольних напоїв і тютюнових виробів. Особливості оподаткування деяких підакцизних товарів залежно від напрямку його використання. Акцизні склади.

Тема 3. Правове регулювання оподаткування фізичних осіб. Спрощена система оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності.

Особливості правового режиму оподаткування фізичних осіб. Податок з доходів фізичних осіб: правова регламентація за Податковим кодексом України. Платники податку. Об'єкт оподаткування. База оподаткування. Доходи, які не включаються до розрахунку загального місячного (річного) оподатковуваного доходу. Податкова знижка. Ставки податку. Порядок нарахування, утримання та сплати (перерахування) податку до бюджету. Перерахунок податку та податкові соціальні пільги. Особливості нарахування (виплати) та оподаткування окремих видів доходів. Особи, відповідальні за утримання (нарахування) та сплату (перерахування) податку до бюджету. Порядок оподаткування операцій з продажу (обміну) об'єктів нерухомого майна. Порядок оподаткування операцій з продажу або обміну об'єктів рухомого майна. Оподаткування доходу, отриманого платником податку в результаті прийняття ним у спадщину чи дарунок коштів, майна, майнових чи немайнових прав. Визначення суми процентів, сплачених платником податку за користування іпотечним житловим кредитом з метою нарахування податкової знижки. Забезпечення виконання податкових зобов'язань. Оподаткування доходів, отриманих фізичною особою – підприємцем від провадження господарської діяльності, крім осіб, що обрали спрощену систему оподаткування. Оподаткування доходів, отриманих фізичною особою, яка провадить незалежну професійну діяльність. Порядок подання річної декларації про майновий стан і доходи (податкової декларації).

Поняття та сутність спрощеної системи оподаткування. Види спрощених систем оподаткування, що застосовуються в Україні. Спрощена система оподаткування обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва, її правове регулювання. Поняття суб'єктів малого підприємництва та особливості їх оподаткування в Україні. Поняття єдиного податку. Умови та порядок переходу на сплату єдиного податку малого підприємництва. Суб'єкти малого підприємництва, які можуть перейти на сплату єдиного податку. Особи, що не можуть перейти на спрощену систему оподаткування обліку та звітності. Процедура переходу на сплату єдиного податку. Ставки єдиного податку. Податки від яких звільняються особи, що перейшли на спрощену систему оподаткування обліку та звітності. Строки сплати єдиного податку. Порядок розподілу органами Держказначейства сум єдиного податку між бюджетами та позабюджетними цільовими фондами. Порядок ведення книг обліку доходів та витрат. Розрахунок суми єдиного податку. Звіт суб'єкта малого підприємництва – платника єдиного податку. Особливості застосування фіксованого сільськогосподарського податку до сільськогосподарських товаровиробників. Платники, об'єкт оподаткування та ставки податку. Порядок нарахування та сплати податку. Умови та порядок переходу на сплату фіксованого податку. Особи, які не можуть перейти на сплату фіксованого податку. Порядок нарахування та сплати податку.

Тема 4. Митні платежі.

Поняття митних платежів. Види мита: державне мито та мито, що стягується при переміщенні товарів через митний кордон України. Мито, що стягується при переміщенні товарів через митну територію України. Поняття та специфіка мита. Загальні та особливі види мита. Платники мита. Поняття державного мита та його правове регулювання. Платники, об'єкт оподаткування та ставки державного мита. Порядок нарахування та сплати державного мита. Поняття митної вартості, як об'єкта оподаткування мита. Величини, що включаються до митної вартості. Порядок визначення митної вартості. Ставки мита та їх види. Поняття та значення Єдиного митного тарифу України. Значення країни походження товару при оподаткуванні митом. Порядок нарахування та сплати мита. Пільги при оподаткуванні митом. Пільги при оподаткуванні державним митом.

Тема 5. Податкові органи України. Організація податкового контролю.

Поняття та види податкових органів. Податкові органи у широкому та вузькому розумінні. Безпосередньо податкові та опосередковано податкові органи. Поняття та особливості податкового контролю. Зміст, завдання, методи податкового контролю. Види податкового контролю. Поняття податкових перевірок. Класифікація податкових перевірок за формою проведення, за якістю, за терміновістю, за ступенем охоплення, за способом встановлення дійсності. Характеристика податкових перевірок передбачених чинним законодавством. Порядок проведення податкових перевірок та оформлення їх результатів. Порядок проведення виїзних перевірок. Випадки та порядок складання акту перевірки та довідки, їх зміст. Законодавче забезпечення захисту прав та законних інтересів платників податків. Поняття адміністративного та судового оскарження. Порядок розгляду податковими органами скарг та заяв платників податків і прийняття рішень за ними. Система органів державної податкової служби України (ДПС). Завдання органів ДПС. Підпорядкування та керівництво органами ДПС. Функції ДПА України. Функції ДПА обласного рівня. Функції ДПП. Права органів ДПС. Посадові особи органів ДПС та особливості проходження ними служби. Обов'язки і відповідальність посадових осіб органів ДПС. Соціальне забезпечення посадових осіб органів ДПС. Завдання податкової міліції (ПМ). Склад ПМ. Повноваження ПМ. Права податкової міліції щодо здійснення оперативно-розшукової діяльності.

Права податкової міліції згідно із Законом «Про міліцію». Особливості проходження служби в податковій міліції. Правовий і соціальний захист посадових осіб органів податкової міліції. Випадки вилучення органами ДПС документів та їх правове забезпечення. Особи, що можуть бути присутніми при вилученні документів. Порядок

вилучення документів. Порядок подання та розгляду скарг платників податків органами державної податкової служби (адміністративне оскарження). Правове регулювання обліку платників органами ДПС. Види реєстрів платників податків, що ведуть податкові органи. Поняття великих платників податків та порядок їх обліку. Порядок взяття на облік та зняття з обліку юридичних осіб та їх філій. Особливості обліку фізичних осіб – СПД органами ДПС. Порядок обліку фізичних осіб — платників податків. Порядок передачі матеріалів органам податкової міліції для розшуку платників податків. Проблеми модернізації органів ДПС України.

Тема 6. Відповідальність за порушення податкового законодавства. Способи забезпечення виконання платниками податкового зобов'язання.

Поняття відповідальності, її види та підстави застосування. Поняття податкового правопорушення. Ознаки податкових правопорушень: суспільна небезпека; протиправність; винність; караність. Склад податкових правопорушень: об'єкт; об'єктивна сторона; суб'єкт; суб'єктивна сторона. Класифікація податкових правопорушень залежно від: характеру санкцій та галузей права, що регулюють податкові правовідносини; ступеня суспільної небезпеки; суб'єкта відповідальності; об'єкта правопорушення. Поняття фінансово-правової відповідальності у податковому праві її особливості. Види фінансової відповідальності за порушення норм податкового законодавства. Порядок застосування фінансової відповідальності органами ДПС. Поняття адміністративної відповідальності за податкові правопорушення та її правове регулювання. Види проступків та адміністративних стягнень у сфері оподаткування. Повноваження та порядок органів ДПС щодо розгляду справ про адміністративні правопорушення. Поняття кримінальної відповідальності у сфері оподаткування. Види податкових злочинів. Компетенція слідчих податкової міліції щодо проведення досудового слідства.

Поняття гарантій виконання зобов'язань у податковому праві їх види. Відмінність способів забезпечення виконання зобов'язань у податковому та цивільному праві. Поняття податкової застави. Підстави виникнення права податкової застави. Об'єкта, що не можуть бути предметом податкової застави. Пріоритети права податкової застави. Обмеження операцій із активами, що перебувають у податковій заставі. Звільнення майна від податкової застави. Поняття податкової поруки та особливості її оформлення. Порядок реєстрації договору податкової поруки. Порядок стягнення податкової заборгованості за рахунок майна, що перебуває в податковій заставі. Особливості задоволення вимог кредитора-держави у податкових правовідносинах. Порядок визначення переліку, опису, оцінювання та реалізації активів. Поняття адміністративного арешту активів. Повний та умовний арешти активів платника. Випадки застосування адміністративного арешту активів. Документальне оформлення процесу застосування адміністративного арешту активів. Продовження та зупинення адміністративного арешту активів платника. Поняття податкових повідомлень, їх правове регулювання. Види податкових повідомлень. Поняття податкового повідомлення-рішення та випадки його направлення платнику. Особливості використання податкових повідомлень органами ДПС. Поняття податкової вимоги. Порядок направлення податкових вимог платникам. Перша та друга податкові вимоги, їх зміст та особливості використання. Поняття податкового компромісу та порядок його застосування. Правові підстави стягнення податкової заборгованості через суд. Порядок звернення органами ДПС із позовними заявами до суду (господарського суду) про стягнення податкової заборгованості платників.

6. Теми лекцій

№	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма

		навчання	навчання
1	Тема 1. Податкове право та податкові правовідносини. Правове регулювання податкової системи України. Податкова політика.	8	4
2	Тема 2. Оподаткування юридичних осіб в Україні: особливості оподаткування прибутку підприємств, особливості правового режиму непрямих податків.	8	4
3	Тема 3. Правове регулювання оподаткування фізичних осіб. Спрощена система оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності .	12	0
4	Тема 4. Митні платежі.	8	0
5	Тема 5. Податкові органи України. Організація податкового контролю.	8	2
6	Тема 6. Відповідальність за порушення податкового законодавства. Способи забезпечення виконання платниками податкового зобов'язання.	8	4
Усього		52	14

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Не передбачено навчальним планом	-	-

8. Теми семінарських занять

№	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1	Тема 1. Податкове право та податкові правовідносини. Правове регулювання податкової системи України. Податкова політика.	2	2
2	Тема 2. Оподаткування юридичних осіб в Україні: особливості оподаткування прибутку підприємств, особливості правового режиму непрямих податків.	2	2
3	Тема 3. Правове регулювання оподаткування фізичних осіб. Спрощена система оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності .	4	0
4	Тема 4. Митні платежі.	4	0
5	Тема 5. Податкові органи України. Організація податкового контролю.	4	0
6	Тема 6. Відповідальність за порушення податкового законодавства. Способи забезпечення виконання платниками податкового зобов'язання.	4	0
Усього годин		20	4

9. Теми самостійної роботи

№	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1	Тема 1. Податкове право та податкові правовідносини. Правове регулювання податкової системи України. Податкова політика.	18	2
2	Тема 2. Оподаткування юридичних осіб в Україні: особливості оподаткування прибутку підприємств, особливості правового режиму непрямих податків.	18	12
3	Тема 3. Правове регулювання оподаткування фізичних осіб. Спрощена система оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності.	4	20
4	Тема 4. Митні платежі.	10	22
5	Тема 5. Податкові органи України. Організація податкового контролю.	12	22
6	Тема 6. Відповідальність за порушення податкового законодавства. Способи забезпечення виконання платниками податкового зобов'язання.	16	26
Усього годин		78	132

10. Теми лабораторних занять

№ пп	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
	<i>Не заплановано навчальним планом</i>	-	-

11. Завдання для самостійної роботи

Теми рефератів, доповідей

1. Правове значення елементів податку.
2. Суб'єкт оподаткування. Предмет та об'єкт оподаткування.
3. Масштаб податку та одиниця оподаткування. Податкова база. Ставка податку та методи оподаткування.
4. Податкові пільги та їх класифікація.
5. Порядок та способи обчислення і сплати податку. Податкові періоди та строки сплати податку.
6. Права та обов'язки суб'єктів податкових правовідносин.
7. Платник податку. Презумпція винності платника податку.
8. Права платника податку.
9. Обов'язки платника податку.
10. Оподаткування окремих видів діяльності податком на прибуток підприємств.
11. Правовий режим непрямих податків.
12. Особливості правової регламентації податку на додану вартість.
13. Коло суб'єктів, які сплачують податок на додану вартість.
14. Операції, які включають в об'єкт оподаткування ПДВ.
15. Операції, що не включають в об'єкт оподаткування ПДВ.
16. Ставки податку на додану вартість. Особливості застосування нульової ставки.
17. Операції, що вивільняються від оподаткування ПДВ.
18. Правовий режим акцизного податку.
19. Акцизні марки на алкогольні напої і тютюнові вироби.
20. Правовий режим податків, що сплачують фізичні особи.

21. Категорії платників податку з доходів фізичних осіб: резиденти і нерезиденти.
22. Оподаткування доходів від оренди майна
23. Оподаткування доходів від операцій з нерухомістю.
24. Особливості оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності без створення юридичної особи.
25. Спрощена система оподаткування.
26. Правовий режим митних платежів.
27. Єдиний митний тариф.
28. Правова регламентація митних зборів.
29. Державне мито: порядок сплати та законодавство, що його регулює.
30. Відповідальність за порушення податкового законодавства.
31. Поняття, ознаки та види податкових правопорушень.
32. Поняття фінансово-правової відповідальності у податковому праві, її особливості.
33. Адміністративна відповідальність у податковому праві.
34. Кримінальна відповідальність за порушення норм податкового законодавства.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Фінансово-економічна сутність оподаткування полягає в тому, що:

- а) податки це суспільна необхідність, частина держави;
- б) примусовому вилученні через податки певної частини валового суспільного продукту на користь держави;
- в) оподаткування є одним із основних у процесі державного регулювання;
- г) відносини у сфері оподаткування є чітко регламентованими нормами податкового права.

2. У вузькому розумінні під податком розуміють:

- а) відрахування для фінансування державних видатків;
- б) різновид обов'язкових відрахувань;
- в) відрахування для наповнення бюджету;
- г) податкові відрахування.

3. Податок сплачується у власність держави і платнику не повертається – це:

- а) нецільовий характер;
- б) безповоротний характер;
- в) обов'язковий характер;
- г) безоплатний характер.

4. Функція направлена на досягнення за допомогою податків задач податкової політики держави:

- а) фіскальна;
- б) регулююча;
- в) стимулююча;
- г) контрольна.

5. Податки, що стягуються під час використання матеріальних цінностей, визначаються розміром споживання.....:

- а) прямі;
- б) непрямі;
- в) особисті;
- г) загальні.

6. Податки, що сплачують як юридичні так і фізичні особи – це:

- а) особисті;
- б) універсальні;
- в) загальні;
- г) пропорційні.

7. Скільки прийнято виділяти етапів розвитку податків:

- а) 3;
- б) 5;
- в) 7;
- г) 10

8. Основними юридичними ознаками податків, що відрізняють їх від інших податкових зборів та мит є:

- а) індивідуальна безоплатність, безумовність, безповоротність та нецільовий характер;
- б) нормативно-правове регулювання, обов'язковість, оплатність та безповоротність;

- в) категоричність сплати, безоплатність, обов'язковість та безповоротність;
- г) безоплатність, абстрактність платежу, нецільовий характер та безповоротність.

9. Прямі податки це:

- а) податки, що стягуються з доходу фактично отриманого платником і враховують його платоспроможність;
- б) податки, що стягуються з майна чи доходу платника і сплачуються власником майна чи доходу;
- в) податки, що стягуються під час використання матеріальних цінностей, у тому числі і нерухомості та визначаються розміром споживання;
- г) податки, що сплачуються з урахуванням очікуваного середнього доходу платника податків.

10. Непрямі податки це:

- а) податки, що стягується з майна чи доходів платника, визначається розміром об'єкта оподаткування і сплачується власником майна чи доходу;
- б) податки, що сплачуються з доходу фактично отриманого платником і враховують його платоспроможність;
- в) податки, що сплачуються із урахуванням не дійсного, а очікуваного середнього доходу платника;
- г) податки, що стягуються під час використання матеріальних цінностей, визначається розміром споживання і сплачуються продавцем за рахунок покупця.

11. Представники призначені за рішенням податкового органу чи суду:

- а) законні представники;
- б) офіційні представники;
- в) уповноважені представники;
- г) податкові агенти.

12. Метод уникнення подвійного оподаткування, при якому податок сплачений за кордоном прирівнюється до витрат і на цю суму платник зменшує об'єкт оподаткування:

- а) розподільчий метод;
- б) податковий кредит;
- в) податкова скидка;
- г) податкове зменшення.

13. Юридичні факти з якими законодавство пов'язує виникнення обов'язку сплатити податок – це:

- а) предмет оподаткування;
- б) об'єкт оподаткування;
- в) джерело оподаткування;
- г) масштаб оподаткування.

14. Основним елементом податку є:

- а) пільга;
- б) податкова база;
- в) відповідальність за порушення норм;
- г) обов'язок подачі декларації.

15. Ставка, яка враховує особливості платника і перевищує розмір базової ставки – це:

- а) абсолютна;
- б) підвищена;
- в) фактична;
- г) відносна.

16. Вид пільг, при якому зменшенню підлягає вже обчислена сума:

- а) вилучення;
- б) знижка;
- в) податковий кредит;
- г) скорочення.

17. Метод оподаткування при якому ставка податку збільшується при збільшенні об'єкта оподаткування:

- а) рівне оподаткування;
- б) прогресивне оподаткування;
- в) пропорційне оподаткування;
- г) змішане оподаткування.

18. Хто надає відстрочення або розстрочення без обмеження суми:

- а) Міністерство фінансів;
- б) ДПА України;
- в) ДПА областей, м. Києва та Севастополя;

г)ДП.

19. На протязі якого терміну керівник органу ДПС повинен розглянути заяву про відстрочення або розстрочення:

- а) 10-денний;
- б) 15-денний;
- в) 20-денний;
- г) місячний.

20. Спосіб, за яким обчислення податкової бази здійснюється по частинам:

- а) кумулятивний;
- б) не кумулятивний;
- в) рівний;
- г) пропорційний.

21. Податкове праве це:

- а) сукупність фінансово-правових норм, що регулюють відносини по встановленню, введенню та справлянню податків;
- б) самостійна галузь права, що вивчає сукупність податків та зборів, а також порядок їх сплати;
- в) інститут публічного права, що регулює суспільні відносини у сфері оподаткування;
- г) інститут фінансового права, що регулює відносини пов'язані із мобілізацією, розподілом і використанням фондів коштів.

22. ДПС діє у складі:

- а) Міністерства фінансів України;
- б) Міністерства економіки та європейської інтеграції України;
- в) є самостійним центральним органом виконавчої влади;
- г) Державної податкової адміністрації України та підпорядковується президенту України.

23. Голову ДПА України призначає:

- а) Верховна Рада за поданням Президента;
- б) Президент за поданням Голови Верховної Ради;
- в) Президент за поданням Прем'єр-міністра;
- г) Прем'єр-міністр за поданням Держсекретаря Апарату Президента.

24. Залежно від предмету правового регулювання податкові правовідносини поділяються на:

- а) регулятивні та охоронні;
- б) матеріальні та процесуальні;
- в) майнові та немайнові;
- г) по встановленню, введенню та стягненню.

25. Сукупність прав та обов'язків суб'єктів податкових правовідносин –це:

- а) податкова правоздатність;
- б) податкова дієздатність;
- в) юридичний зміст;
- г) об'єкт оподаткування.

26. Зміни та доповнення до законодавства про оподаткування вносяться не пізніше ніж:

- а) за 1 місяці до початку нового бюджетного року;
- б) за 3 місяці до початку нового бюджетного року;
- в) за 4 місяці до початку нового бюджетного року;
- г) за 6 місяці до початку нового бюджетного року.

27. Особливостями податкових правовідносин є те, що вони:

- а) виникають в процесі діяльності податкових органів;
- б) характеризуються рівністю сторін;
- в) виникають в процесі діяльності держави по встановленню, введенню, справлянню податків;
- г) виникають між податковими органами, фізичними та юридичними особами з приводу оподаткування.

28. Об'єктом податкових правовідносин є:

- а) кошти платників, що у формі податків надходять у розпорядження держави;
- б) відносини з приводу встановлення, введення та справляння податків та зборів;
- в) централізовані та децентралізовані фонди коштів;
- г) об'єкти оподаткування передбачені податковим законодавством.

29. Підставами виникнення зміни та припинення податкових правовідносин є:

- а) дії та події;
- б) доходи платників;
- в) прибуток та майно платників податків;
- г) грошові кошти платників, що через податки стягуються в доход держави.

30. Основними принципами оподаткування (економічними принципами за А. Смітом) є:

- а) справедливості, зручності, визначеності, економії;
- б) законності, справедливості, рівності, економічної доцільності;
- в) законності, рівності, гласності, економічної доцільності;
- г) поєднання інтересів платника та держави, оптимального оподаткування, рівності, законності.

31. Основними елементами податкової системи є:

- а) платник податку, об'єкт оподаткування, ставка податку;
- б) суб'єкти, об'єкти оподаткування, ставки податку, податкові пільги;
- в) система оподаткування, податкова політика, система податкового законодавства;
- г) сукупність податків, зборів, інших обов'язкових платежів, що справляються на території держави.

32. В якому році розпочалось формування податкової системи України:

- а) 1991;
- б) 1992;
- в) 1993-1998;
- г) 1996.

33. Принцип побудови податкової системи, який полягає в тому, що кількість податків та сума, що підлягає сплаті повинна забезпечувати здійснення функцій держави:

- а) достатності;
- б) адекватності;
- в) ефективності;
- г) еластичності.

34. До принципів податкової політики відносять:

- а) рівнонапруженість;
- б) обов'язковість;
- в) компетенція;
- г) єдиний підхід.

35. Податки в Україні встановлюються:

- а) Президентом України;
- б) Кабінетом Міністрів України;
- в) Верховною Радою України;
- г) Конституційним Судом України.

36. Податок на прибуток підприємств відноситься до

- а) прямих реальних податків;
- б) прямих особистих податків;
- в) прямих універсальних податків;
- г) прямих монопольних податків

37. Податок на прибуток підприємств належить до:

- а) загальнодержавних фіскальних зборів;
- б) загальнодержавних універсальних податків;
- в) місцевих пропорційних податків;
- г) загальнодержавних прямих податків.

38. До складу валових доходів платників податку на прибуток підприємств не включаються:

- а) суми державного мита попередньо сплаченого платником, що повертається на його користь за рішенням суду;
- б) доходи від продажу електроенергії;
- в) доходи від торгівлі цінними паперами;
- г) безповоротна допомога громадським організаціям інвалідів.

39. НБУ сплачує податок на прибуток підприємств за ставкою:

- а) 0%;
- б) 25%;
- в) 30%;

г) 100%.

40. Загальна ставка податку на прибуток підприємств складає:

- а) 17%;
- б) 20%;
- в) 25%;
- г) 30%.

41. При оподаткуванні податком на прибуток підприємств використовуються наступні податкові періоди:

- а) календарний квартал та рік;
- б) календарний місяць та квартал;
- в) календарні квартал, півріччя, три квартали, рік;
- г) календарні місяць, квартал, півріччя, три квартали, рік.

42. Платники податку на прибуток підприємств зобов'язані сплатити податкове зобов'язання з податку на прибуток підприємств протягом:

- а) 10 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного (податкового) місяця;
- б) 10 календарних днів, наступних за останнім календарним днем відповідного граничного строку подання податкової декларації;
- в) 20 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного (податкового) кварталу;
- г) 20 календарних днів, наступних за останнім календарним днем відповідного граничного строку подання податкової декларації.

43. До непрямих податків відносяться:

- а) рентна плата;
- б) акцизний збір;
- в) державне мито;
- г) комунальний податок.

44. До числа непрямих податків відносять:

- а) акцизи, мито, фіскальні монополії;
- б) акцизний збір, мито, податок з власників транспортних засобів;
- в) акцизний збір, мито, фіскальна монополія, податок з власників транспортних засобів;
- г) ПДВ, акцизний збір, митні збори.

45. При оподаткуванні податком на додану вартість використовуються наступні податкові періоди:

- а) календарний квартал та рік;
- б) календарний місяць та квартал;
- в) календарні квартал, півріччя, три квартали, рік;
- г) календарні місяць, квартал, півріччя, три квартали, рік.

46. Податкова накладна не виписується, якщо обсяг разового продажу товарів (робіт, послуг) не більший ніж:

- а) 20 грн.;
- б) 50 грн.;
- в) 100 грн.;
- г) 1200 грн.

47. Податковий кредит з ПДВ це сума:

- а) сума на яку платник має право зменшити податкове зобов'язання звітного періоду;
- б) нарахована (сплачена) до бюджету у звітному періоді;
- в) що підлягає відшкодуванню з бюджету;
- г) що підлягає зарахуванню на рахунок платника у зв'язку із продажем товарів (робіт, послуг) у звітному періоді.

48. Податкове зобов'язання з ПДВ це сума податку:

- а) нарахована (сплачена) до бюджету у звітному періоді;
- б) сплачена сума податку в ціні товару;
- в) сплачена у бюджет в минулому звітному кварталі;
- г) що підлягає відшкодуванню з бюджету.

49. Базова ставка податку на додану вартість:

- а) 15%;
- б) 17%;
- в) 20%;
- г) 30%.

50. Нульова ставка ПДВ застосовується щодо операцій:

- а) експорту товарів для споживання за межами митної території України;
- б) надання послуг державною службою зайнятості за встановленим КМУ переліком;
- в) передачі права власності на об'єкти застави позичальнику (кредитору) для погашення кредиторської заборгованості;
- г) надання послуг з вищої, середньої, професійно-технічної та початкової освіти закладами які мають відповідні ліцензії.

51. Об'єктом оподаткування ПДВ є:

- а) операції платників з продажу, ввезення, вивезення товарів (робіт, послуг);
- б) валовий оборот за звітний (податковий) період;
- в) різниця між валовим оборотом за звітний (податковий) період та сумою валових витрат та амортизаційних відрахувань;
- г) вартість товарів (робіт, послуг) збільшена на 20%.

52. Якщо платник податку не скористався правом на податкову знижку за наслідками звітного року, то він:

- а) може скористатися таким правом на наступний рік;
- б) не може скористатись таким правом в наступні періоди;
- в) може скористатись таким правом протягом наступних 3 років;
- г) може скористатись таким правом протягом не пізніше наступних 5 років.

53. Якщо громадянин придбав будинок або квартиру до 1 січня 2004 року, загальна площа якої не перевищує 100 м. кв., та продав її у 2008 році то, він повинен сплатити податок у розмірі:

- а) 5 % від отриманого доходу;
- б) 1 % від отриманого доходу;
- в) 0,5 % від отриманого доходу;
- г) 13 % від отриманого доходу.

54. Ставка податку з доходів фізичних осіб в перехідний період (з 2004 до 2007 р.) становить:

- а) 10%;
- б) 13 %.
- в) 15 %;
- г) 17%.

55. Якщо платник податку з доходів фізичних осіб працює за основним місцем роботи і за сумісництвом, то скористатись правом на соціальну пільгу він може:

- а) лише за одним місцем роботи за власним вибором;
- б) за основним місцем роботи з погодженням з органом державної податкової служби;
- в) за сумісництвом, якщо його дохід не перевищує 205 грн.;
- г) лише за основним місцем роботи.

56. Податкова соціальна пільга надається фізичним особам у яких, розмір отриманого місячного оподаткованого доходу не перевищує:

- а) розміру місячного прожиткового мінімуму для працездатної особи, помноженої на 1,4 та округленої до найближчих 10 гривень;
- б) розміру місячної заробітної плати, помноженої на 1,4 та округленої до найближчих 10 гривень;
- в) розміру середньомісячного прожиткового мінімуму, помноженої на 1,4 та округленої до найближчих 5 гривень;
- г) 510 грн.

57. Розмір податкової соціальної пільги з податку на доходи фізичних осіб дорівнює:

- а) розміру мінімальної заробітної плати;
- б) розміру місячного прожиткового мінімуму для працездатної особи;
- в) розміру неоподаткованого мінімуму доходів громадян;
- г) розміру середньої заробітної плати.

58. До складу загального місячного оподаткованого доходу включають:

- а) доходи, отримані у вигляді дивідендів, роялті;
- б) доходи у вигляді аліментів;
- в) сума пенсії;
- г) іноземні доходи.

59. Мито це:

- а) вид обов'язкового платежу, який носить безумовний, нецільовий, безоплатний характер і справляється до бюджету з юридичних і фізичних осіб в порядку і намовах, визначених законодавством;
- б) плата, що стягується державою за право участі у чому-небудь чи право користування чим-небудь, або за право здійснювати певний вид діяльності;

в) плата, що стягується з платників за вчинення державними органами чи установами певних дій на користь платника.

60. Плата, що стягується за вчинення державними органами певних дій на користь платника:

- а) податок;
- б) мито;
- в) збір;
- г) відрахування.

61. В Україні ставки мита встановлюються:

- а) КМУ;
- б) Держмитслужбою;
- в) ДПАУ;
- г) ВРУ.

62. До загальних видів мита відносяться:

- а) спеціальне; антидемпінгове;
- б) специфічне; адвалерне;
- в) компенсаційне; сезонне;
- г) загальне; спеціальне.

63. Від нарахування та сплати якого з наведених нижче обов'язкових платежів не звільняються платники єдиного податку?

- а) податок на доходи фізичних осіб – найнятих працівників, що не являються платниками єдиного податку;
- б) комунальний податок;
- в) внесків до Фонду України соціального захисту інвалідів;
- г) плати за землю.

64. Які обмеження щодо чисельності працюючих та обсягу виручки від реалізації встановлено юридичним особам для запровадження ними спрощеної системи оподаткування?

- а) середньооблікова чисельність працюючих не більше 50 осіб та обсяг виручки від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за рік не більше 1млн. грн.;
- б) середньооблікова чисельність працюючих не більше 25 осіб та обсяг виручки від реалізації продукції за рік не більше 500 тис. грн.;
- в) середньооблікова чисельність працюючих не більше 100 осіб та обсяг виручки від реалізації продукції за рік не більше 1,5 млн. грн.;
- г) середньооблікова чисельність працюючих не більше 10 осіб та обсяг виручки від реалізації продукції за рік не більше 500 тис. грн.

65. У випадку виявлення під час перевірки факту порушення платником податкового законодавства, податковим органом складається:

- а) протокол;
- б) акт;
- в) рішення;
- г) повідомлення-рішення.

66. Протягом якого періоду після одержання свідоцтва про державну реєстрацію юридична особа повинна звернутися до податкового органу за своїм місцезнаходженням про взяття на податковий облік:

- а) 5 днів;
- б) 7 днів;
- в) 10 днів;
- г) 20 днів.

67. Особливостями податкового контролю є те, що він:

- а) базується на фіскальній функції держави і носить чітко виражений імперативний характер;
- б) здійснюється лише за повнотою та своєчасністю сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів, що контролюються органами ДПС;
- в) здійснюється спеціально створеними органами у сфері фінансової діяльності держави;
- г) спрямований на дотримання податкового законодавства у сфері справляння податків.

68. За рішенням суду підприємство повинно сплатити пеню за несвоєчасну оплату товарів. Ці кошти:

- а) включаються до складу валових витрат;
- б) не включаються до складу валових витрат;
- в) зараховуються до складу валових доходів;
- г) відносяться до безнадійної заборгованості.

69. Щодо яких податкових зобов'язань органи ДПС не мають права надавати розстрочки чи відстрочки?

- а) ПДВ, акцизного збору з алкогольних напоїв та тютюнових виробів;
- б) акцизного збору з алкогольних напоїв та тютюнових виробів та місцевих податків та зборів;
- в) ввізного мита, внесків до Пенсійного фонду;
- г) зборів на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та мита.

70. Операція вважається узгодженою із податковим керуючим, якщо він не видасть припис про заборону здійснення такої операції протягом:

- а) 24 годин;
- б) 3-х діб
- в) 10 днів;
- г) 14 днів.

71. Максимальний розмір суми податкового зобов'язання, що може бути відстрочене чи розстрочене Державною податковою адміністрацією України, становить:

- а) 10 млн. грн.;
- б) 100 млн. грн.;
- в) 500 млн. грн.;
- г) без обмежень суми.

72. Основними завданнями податкового контролю є:

- а) дотримання платниками податків вимог податкового законодавства;
- б) здійснення заходів по припиненню та попередженню правопорушень у податковій сфері, виявлення осіб винних у вчиненні податкових правопорушень та притягнення їх до відповідальності;
- в) забезпечення економічної безпеки держави у процесі формування через податки централізованих фондів коштів;
- г) нагляд за платниками податків, аналіз отриманої у процесі контролю інформації та здійснення на її основі прогнозів, планування, обліку і аналізу тенденцій у сфері оподаткування.

73. Після взяття особи на податковий облік, як платника ПДВ, податковий орган видає йому:

- а) посвідчення;
- б) довідку;
- в) свідоцтво;
- г) патент.

74. Методами податкового контролю є:

- а) ревізія та інвентаризація;
- б) облік платників та здійснення податкових перевірок;
- в) аудиторські та податкові перевірки;
- г) облік платників та ревізія.

75. Планова виїзна перевірка це:

- а) проводиться у випадку здійснення планової реорганізації (ліквідації) підприємства;
- б) перевірка фінансово-господарської діяльності СПД, яка передбачена у плані роботи податкових органів і здійснюється за місцезнаходженням платника;
- в) перевірка, що проводиться у випадку, якщо за наслідками зустрічних перевірок виявлено факти, які свідчать про порушення суб'єктом підприємницької діяльності норм законодавства;
- г) суб'єктом підприємницької діяльності не подано в установлений строк документи обов'язкової звітності або у поданій звітності виявлено недостовірність даних;

76. На який максимальний термін керівник податкового органу може продовжити розгляд заяви чи скарги при умові письмового повідомлення платника про таке продовження протягом 20-ти денного строку:

- а) до 30 календарних днів;
- б) до 45 календарних днів;
- в) до 60 календарних днів;
- г) до двох місяців.

77. Протягом якого часу з моменту отримання податкового повідомлення чи іншого рішення податкового органу з причин пов'язаних з порушенням податкового законодавства платник може оскаржити його у адміністративному порядку:

- а) 10 днів;
- б) 20 днів;
- в) 30 днів;
- г) 40 днів.

78. В яких випадках органи ДПС не розглядають скарги та заяви платників щодо:

- а) узгодження операцій із заставленими активами платника податків;
- б) узгодження плану реорганізації, продажу активів, що перебувають у податковій заставі;
- в) застосування штрафних (фінансових) санкцій;
- г) податкових зобов'язань, самостійно визначених платником податків у податковій декларації (розрахунку).

79. В яких випадках органи ДПС не розглядають скарги та заяви платників:

- а) про арешт активів;
- б) за наявності порушених кримінальних справ проти платників;
- в) на податковій повідомлення про суми податкових зобов'язань;
- г) на постанови про накладення адміністративних стягнень.

80. Протягом якого строку з моменту отримання податкового повідомлення або іншого рішення органу ДПС пов'язаного з порушенням податкового законодавства, платник податків може подати скаргу до органу ДПС:

- а) 7-ми календарних днів;
- б) 10-ти календарних днів;
- в) 20-ти календарних днів;
- г) 30-ти календарних днів.

81. Термін, протягом якого платник податку повинен сплатити суму податкового зобов'язання від дня отримання податкового повідомлення:

- а) 7 днів;
- б) 10 днів;
- в) 15 днів;
- г) 20 днів.

82. За порушення норм податкового законодавства можуть застосовуватись наступні види відповідальності:

- а) податкова, адміністративна, кримінальна;
- б) фінансова, дисциплінарна, кримінальна;
- в) економічно-правова, фінансова, юридична;
- г) кримінальна, фінансова, адміністративна.

83. В податковому праві фінансово-правова відповідальність реалізується шляхом застосування:

- а) майнової відповідальності, стягнення неустойки, штрафу та пені;
- б) штрафу за порушення податкового зобов'язання, пені, неустойки та адміністративного штрафу;
- в) стягнення суми недоплаченого податкового зобов'язання, штрафу та пені;
- г) фінансових (штрафних) санкцій, неустойки, пені, стягнення усєї суми прихованого чи заниженого податкового зобов'язання.

84. Фінансові санкції застосовуються до платників за рішенням:

- а) керівника податкового органу;
- б) керівника податкового органу або його заступника;
- в) керівника податкового органу за поданням відповідного підрозділу податкової міліції;
- г) керівника (його заступника) вищестоящого податкового органу.

85. Відповідно до статті 38 КпАП України, адміністративне стягнення за вчинення податкового правопорушення може бути накладене податковим органом не пізніше ніж через:

- а) 15 днів з дня виявлення правопорушення;
- б) 2 місяці з дня вчинення правопорушення;
- в) 6 місяців з дня вчинення правопорушення;
- г) 6 місяців з дня виявлення правопорушення.

86. У разі виявлення фактів порушення податкового законодавства, за які передбачається адміністративна відповідальність, складається:

- а) постанова;
- б) протокол;
- в) акт;
- г) рішення.

87. Для притягнення особи до кримінальної відповідальності за ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів у значних розмірах (стаття 212 КК України) необхідно щоб сума коштів прихованих від оподаткування перевищувала:

- а) 1 тис. н.м.д.г.;
- б) 3 тис. н.м.д.г.;
- в) 5 тис. н.м.д.г.;
- г) 10 тис. н.м.д.г.

88. Право податкової застави виникає у випадку:

- а) неподання податкової декларації або несплати узгодженої суми податкового зобов'язання;
- б) недопущення посадових осіб податкового органу до обстеження приміщень, що використовуються для здійснення підприємницької діяльності;
- в) поруше платником податків правил відчуження активів;

г) здійснення платником дії з переведенням активів за межі України, їх приховування або передачі іншим особам.

89. Право податкової застави виникає з моменту:

- а) з дня наступного за днем отримання платником податку першої податкової вимоги;
- б) з дня наступного за останнім днем граничного строку подання декларації чи сплати податкового зобов'язання;
- в) з дня набрання чинності рішення керівника податкового органу про застосування податкової застави;
- г) з дня реєстрації у встановленому законодавством порядку рішення керівника податкового органу про застосування права податкової застави.

90. Операції із активами, що перебувають у податковій заставі та підлягають узгодженню з податковим органом, узгоджуються з:

- а) податковим агентом;
- б) податковим керуючим;
- в) керівником податкового органу;
- г) керівником податкового органу або його заступником.

91. За договором податкової поруки поручителем може бути лише:

- а) банк-резидент;
- б) банк-нерезидент;
- в) податковий орган;
- г) вищестоящий податковий орган.

92. Відстрочка чи розстрочка сплати податків надається у випадку подання платником до податкового органу:

- а) письмової заяви платника, аналізу фінансового стану платника за попередній звітний період, графіку погашення розстрочених (відстрочених) сум, розрахунків прогнозних доходів платника;
- б) заяви про надання податкового кредиту, довідки про присвоєння ідентифікаційного коду, документу, що посвідчує особу, балансу;
- в) заяви про надання кредиту, графіку погашення розстрочених (відстрочених) сум, проекту кредитного договору за встановленим зразком;
- г) заяви про надання розстрочки чи відстрочки, графіку погашення розстрочених (відстрочених) сум, проекту кредитного договору за встановленим зразком.

93. Договір податкової поруки набирає чинності з дня його:

- а) підписання сторонами;
- б) реєстрації у податковому органі;
- в) передачі нотаріально завіреного примірника договору поруки до податкового органу;
- г) нотаріального посвідчення та внесення запису до Державного реєстру договорів податкової поруки.

94. Надання податкового кредиту засвідчується:

- а) договором про надання податкового кредиту;
- б) договором поруки;
- в) рішенням про надання розстрочки чи відстрочки підписаного керівником податкового органу чи його першим заступником;
- г) договором про надання податкового кредиту та нотаріально завіреним договором поруки.

95. Організація продажу активів платника, що перебувають у податковій заставі, здійснюється:

- а) податковим агентом;
- б) податковим керуючим такого платника;
- в) вищестоящим податковим органом;
- г) державною виконавчою службою за поданням податкового органу.

96. Продаж описаних активів платника, що перебувають у податковій заставі здійснюється через:

- а) магазини безмитної торгівлі;
- б) спеціалізовані аукціони та організації роздрібною торгівлі;
- в) біржі, організації роздрібною торгівлі, позабіржові аукціони;
- г) спеціалізовані магазини, що підпорядковані ДПА України.

97. Адміністративний арешт активів може бути:

- а) строковим та безстроковим;
- б) умовним та безумовним;
- в) повним та умовним;
- г) первинний та повторний.

98. Адміністративний арешт активів платника може бути застосований у випадку:

- а) посадова особа юридичної особи, яка має податковий борг, виїжджає за кордон;
- б) в результаті документальної перевірки буде встановлено факт ухилення від оподаткування в особливо великих

розмірах;

в) неподання платником податків у строки визначені законодавством податкової декларації чи іншого документа обов'язкової податкової звітності.

г) відсутня реєстрація особи як платника податків, якщо така реєстрація є обов'язковою відповідно до закону.

99. Адміністративний арешт активів платника може бути застосований у випадку:

а) в результаті документальної перевірки буде встановлено факт ухилення від оподаткування у великих розмірах;

б) в результаті документальної перевірки буде встановлено факт ухилення від оподаткування у значних розмірах;

в) платник податків відмовляється від проведення документальної перевірки за наявності законних підстав для її проведення;

г) правильні варіанти а) та б).

100. Адміністративний арешт активів може бути накладений строком до:

а) 12 годин з моменту підписання рішення про адміністративний арешт;

б) 24 годин з моменту складання протоколу про адміністративний арешт;

в) 48 годин з моменту надходження протоколу про тимчасове затримання активів;

г) 96 годин з моменту підписання рішення про адміністративний арешт.

101. Податковий тиск це:

а) розмір частини виробленого суспільного продукту, що розподіляється за допомогою податків.

б) відношення загальної суми податкових та неподаткових надходжень до сукупного оподаткованого доходу платників;

в) сумарна сума податків, що надходить у розпорядження держави та органів місцевого самоврядування;

г) середній показник між максимальною та мінімальною ставкою податків протягом року.

12. Питання для підготовки до модульного та підсумкового контролю (диференційованого заліку)

1. Предмет і поняття податкового права, метод регулювання.

2. Принципи податкового законодавства.

3. Поняття і види податкових правовідносин.

4. Суб'єкти податкових правовідносин.

5. Зміст податкових правовідносин.

6. Податкові правові норми: характеристика і види.

7. Законодавство України, що регулює сферу оподаткування.

8. Поняття податку, його характерні риси.

9. Співвідношення податку, мита і збору.

10. Функції і принципи податків.

11. Основні типи систем оподаткування.

12. Платник податку. Умови для залучення до оподаткування.

13. Презумпція винності платника податку.

14. Фізичні особи як платник податку.

15. Правовий статус юридичних осіб як платників податків.

16. Права платника податку.

17. Обов'язки платника податку.

18. Права податкового органу.

19. Обов'язки податкового органу.

20. Співвідношення переконання і примусу при реалізації податкових норм.

21. Підстави для притягнення до відповідальності за порушення податкового законодавства.

22. Класифікація податкових правопорушень.

23. Адміністративна відповідальність платників податків.

24. Порядок застосування фінансових санкцій.

25. Кримінальна відповідальність за податкові правопорушення.

26. Дисциплінарна і цивільно-правова відповідальність за податкові правопорушення.

27. Особливості застосування податкової застави.

28. Захист прав платників податків.

29. Повноваження органів державної податкової служби України.

30. Система митних органів та їх правовий статус.
31. Порядок нарахування пені.
32. Правовий режим податку на додану вартість.
33. Пільги по податку на додану вартість.
34. Правовий режим акцизного податку.
35. Правовий режим податку на прибуток підприємств.
36. Порядок застосування адміністративного арешту активів платника.
37. Правовий режим податку з доходів фізичних осіб.
38. Податкові соціальні знижки по податку з доходів фізичних осіб.
39. Особливості оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності без створення юридичної особи,
40. Порядок сплати державного мита.
41. Оподаткування страхової діяльності податком на прибуток.
42. Повноваження податкової міліції.
43. Оподаткування спільної діяльності податком на прибуток підприємств.
44. Оподаткування операцій у банківській діяльності податком на прибуток підприємств.
45. Відповідальність платників податку на прибуток підприємств.
46. Митні платежі.
47. Подвійне оподаткування. Законодавчі гарантії усунення подвійного оподаткування.
48. Оподаткування нерезидентів.
49. Оподаткування спадщини та подарунків.
50. Оподаткування доходів від оренди майна фізичних осіб.

13. Методи навчання

Методи навчання на лекціях:

- вербальний метод (лекція, дискусія тощо);
- методи візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування тощо);
- інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

Методи навчання на практичних, семінарських заняттях:

- вербальний метод (дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні, семінарські та лабораторні заняття);
- метод візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші);
- робота з навчально-методичною літературою (рецензування, підготовка реферату, есе, доповіді тощо);
- інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- кейс-метод (вирішення ситуацій, розв'язання завдань тощо);
- Дослідницький метод
- Пошуковий метод.

14. Методи оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Податкове право» використовуються такі методи оцінювання:

- для поточного контролю у вигляді *усного та письмового опитування, фронтального опитування, тестування, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач, написання есе (рефератів), виконання індивідуальних та групових проектів, творчих завдань, тощо.*
- для модульного контролю у вигляді *письмової відповіді, тестування, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач, тощо.*

- для підсумкового контролю проведення заліку (усна та/або письмова відповідь, тестування, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач, тощо.).

15. Засоби діагностики результатів навчання

Робоча програма передбачає застосування засобів діагностики результатів навчання за формами контролю знань:

- *поточний контроль* може передбачати застосування широкого спектру форм та методів оцінювання знань, що проводиться за кожною темою.
- *модульний контроль* передбачає письмове виконання різних видів контрольних завдань.
- *підсумковий контроль* передбачає проведення диф.заліку.

16. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Рекомендоване оцінювання окремих видів навчальної діяльності здобувача вищої освіти:

№	Вид навчальної діяльності здобувачів вищої освіти*	Кількість балів
1.	Реферат, есе	1-5
2.	Вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач	1-5
3.	Індивідуальне завдання	1-5
4.	Відповідь на практичному, семінарському, лабораторному занятті	1-5
5.	Ділова гра, практичний кейс, тощо.	1-10
6.	Участь у публічних заходах (конференція, олімпіада тощо)	1-10
7.	Модульний контроль (для денної форми здобуття освіти)	1-20
8.	Контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти)	1-50

*види навчальної діяльності здобувачів освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни.

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти оцінюються за такими критеріями:

Бали	Критерії оцінювання
90-100	Здобувач вищої освіти повною мірою засвоїв програмний матеріал, виявляє знання основної та додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, використовує знання інших галузей знань, вдало наводить приклади.
82-89	Здобувач вищої освіти демонструє достатньо високий рівень знань, при цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або незначні помилки, або присутня недостатня чіткість у визначенні понять.
75-81	Здобувач вищої освіти володіє достатнім обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достатніх знань для формування висновків, не завжди здатний асоціювати теоретичні знання з практичними прикладами
64-74	Здобувач вищої освіти в загальній формі розбирається в матеріалі, проте відповідь неповна, неглибока, містить неточності, є помилки у формулюванні понять, відчуються складнощі в застосуванні знань при наведенні прикладів.
60-63	Здобувач вищої освіти в загальній формі розбирається в матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні матеріалу, формулюванні понять, не може навести приклади.
35-59	Здобувач вищої освіти не володіє переважною частиною програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять.
1-34	Здобувач вищої освіти не засвоїв програмний матеріал.

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за

допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуюваної числової (рейтингової) шкали.

Порядок переведення оцінок у систему ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		для диференційованого заліку, екзамену, курсової роботи (проєкту), практики	для недиференційованого заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

17. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Для денної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота						Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 1							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	Самостійна робота	
5	5	5	5	5	5		10
Модульний контроль 1 - 20							100

Для заочної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота		Підсумковий контроль	Сума
Контрольна робота	Самостійна робота		
50	10	50	100

18. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни «Податкове право» узагальнено в комплексі навчально-методичного забезпечення, який включає:

- силабус;
- робочу програму навчальної дисципліни;
- методичні вказівки до вивчення дисципліни;
- опорний конспект лекцій;
- варіанти завдань для самостійної та індивідуальної роботи студентів;
- варіанти завдань для модульного контролю;
- варіанти завдань для підсумкового контролю;
- інші матеріали.

19. Рекомендована література

Основні нормативні акти:

1. Податковий кодекс України.
2. Кодекс України про адміністративні порушення (Станом на 2 березня 2004р.) - К:

Атіка, 2004. - 240 с.

3. Кодекс законів про працю України: Станом на 20 лют.2006 р. - К.: Видавничий дім "Скіф", 2006. - 112 с.

4. Кримінальний кодекс України: Станом на 10 листопада 2005р. - К: Велес, 2005. - 152 с.

5. Митний кодекс України. Станом на 10 січня 2005р.: Офіційний документ - К: Велес, 2005. - 144с.

6. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30. - Ст. 141.

7. Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. - 2003. - № 40-44. - Ст. 356.

8. Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України. - 2003. - 3 18, № 19-20, № 21-22. - Ст. 144.

9. Закон України «Про Рахункову палату» // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 43. - Ст. 212.

10. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» // Відомості Верховної Ради України. - 1997. - № 24. - Ст. 170.

11. Закон України «Про місцеві державні адміністрації // Відомості Верховної Ради України. - 1999. - № 20-21. - Ст. 190.

Основна література:

1. Аванесян Г. М. Податкове право України : навч. посіб. / Аванесян Г. М., Колеснік Л. І., Сарана С. В. ; [за ред. Сарани С. В.] ; Відкрит. міжнар. ун-т розвитку людини «Україна», Полтав. ін-т економіки і права. Полтава : Полтав. ін-т економіки і права Відкрит. міжнар. ун-ту розвитку людини «Україна» : Астрія, 2019. 270 с

2. Березовська С.В. Податкове право : навч.-метод. посіб. / С. В. Березовська ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. А. С. Нестеренко ; Міжнар. гуманітар. ун-т, Ін-т нац. та міжнар. права. Каф. конституц. права та держ. упр. - Одеса : Гельветика, 2017. 183 с.

3. Воронова Л.К., Кучерявенко Н.П. Финансовое право: Учебное пособие для студентов юрид. вузов и факультетов -Х: Легас, 2017. - 360 с.

4. Кучерявенко М.П. Податкове право України: Підручник - К.: Всеукр. асоц. "Правова єдність", 2008. - 698 с.

5. Кучерявенко Н.П. Налоговое право - Х.: Легас, 2012. - 584 с.

6. Мартинюк В. П., Михальчук Н. М. Податкове право : навч. посібн. Тернопіль : ТНЕУ, 2015. 274 с.

7. Орлюк О.П. Фінансове право: Навчальний посібник- К.: Юрінком Інтер, 2003. - 528 с.

8. Податкове право України : підручник / О. О. Головашевич та ін. ; за ред. д-ра юрид. наук, проф. М. П. Кучерявенка, канд. юрид. наук, доц. Н. А. Маринів ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Каф. фінанс. права. Харків : Право, 2019. 438 с.

9. Податкове право: Навчальний посібник - К.: Юрінком Інтер, 2018. - 400 с.

10. Фінансове право України: Підручник- К.: Юрінком Інтер, 2004. - 320 с.

11. Черномаз О. Б. Податкове право України : навч. посіб. / О. Б. Черномаз ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів : ЛДУВС, 2016. 699 с.

Допоміжна:

1. Білан Р.О. Особливості правового регулювання податків з юридичних осіб -К.:НАУ, 2002.- 121 с.

2. Войцеховська В.В. Легальні та нелегальні способи ухилення від сплати податків та методи їх попередження - К.: НАУ, 2005. - 128 с.

3. Герасименко В.В. Правовий режим податків з юридичних осіб - К.: НАУ, 2005. - 93 с.

4. Дзюбак С.Г. Податкове правопорушення як підстава адміністративної відповідальності - К.: НАУ, 2004. - 99 с.

5. Зелінська О.М. Правовий режим податків з юридичних осіб - К.: НАУ, 2006. -127 с.

6. Зюнькін А.Г. Фінансове право. Опорний конспект лекцій- К.: МАУП, 2001. -144 с.

7. Казакевич О.О. Легальні та нелегальні способи ухилення від сплати податків та

методи їх попередження - К.: НАУ, 2004. - 122 с.

8. Калиновська В.М. Ухилення від сплати податків та їх наслідки для економіки України – К.: НАУ, 2003. - 113 с.

9. Ковальчук А. Фінансове право України. Стан та перспективи розвитку – К.: Парламентське видавництво, 2007. - 488 с.

10. Красношлик О.В. Легальне та нелегальне ухилення від сплати податків- К.: НАУ, 2004. - 104 с.

11. Кучерявенко Н.П. Курс налогового права. В 6-ти томах. Том 1: Генезис налогового регулирования. В 2-х частях. Часть 1. - Х.: Легас, 2002. - 665 с.

12. Кучерявенко Н.П. Курс налогового права. В 6-ти томах. Том 1: Генезис налогового регулирования. В 2-х частях. Часть 2. - Х.: Легас, 2002. - 791 с.

13. Кучерявенко Н.П. Основы налогового права- Х.: Легас, 2001. -304 с.

14. Кучерявенко Н.П. Основы налогового права - Харьков: Зспада, 1996. - 320 с.

15. Лисенко Т.А. Правовий режим податків з фізичних осіб - К.: НАУ, 2003. - 94 с. 25. Мала українсько-російська енциклопедія з податків - К.: ПП "Павлушка", 2000. - 736 с.

16. Музика О.А. Фінансове право: Навчальний посібник- К.: Видавництво Паливода А.В., 2004. - 220 с.

17. Нагородний І.В. Правовий режим податків з юридичних осіб - К.: НАУ, 2006. - 111 с.

18. Ніщенко В.О. Легальні і нелегальні способи ухилення від сплати податків та методи їх попередження - К.: НАУ, 2006. - 106 с.

19. Фінансове право: Навч. посібник в 2-х томах. Том I. - Х.: Консум, 1999. - 576 с.

20. Фінансове право: Навч. посібник в 2-х томах. Том II. - Х.: Консум, 1999. - 528 с.

21. Фінансове право: Навчальний посібник - К: Вентурі, 1995. - 272 с. 30.

22. Фінансове право: Навчальний посібник для студентів юрид. вузів і факультетів - К: Вентурі, 1998. - 384 с.

23. Фінансове право: Підручник- Х.: Консум, 1999. - 496 с.

24. Фінансове право: Підручник- Х.: Консум, 1998. - 496 с.

25. Фінансове право: Хрестоматія - К.: Вілбор, 1998. - 640 с.

20. Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека: <http://www.info-library.com.ua/>

2. Інститут проблем законодавства ім. Ярослава Мудрого [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.legality.kiev.ua/>.

3. Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://rada.gov.ua>.

4. Офіційний сайт Президента України. – Режим доступу : www.president.gov.ua.

5. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України "Урядовий портал України". – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua>.

6. Наукова бібліотека ім. М.Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка www.library.univ.kiev.ua

7. Наукова бібліотека Національного університету “Києво-Могилянська академія” <http://www.ukma.kiev.ua/ukmalib>

8. Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>

9. Сайт “Бібліотека юриста” <http://www.lawbook.by.ru/>